

В.В. ГОБЛИК
 доктор економічних наук, професор,
 перший проректор,
[Мукачівський державний університет](#),
 м. Мукачєво

ОСОБЛИВІСТІ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ТУРИСТИЧНОМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

Пожвавлення діяльності готельно-ресторанного бізнесу, як основної складової туристичної індустрії, покращення коефіцієнта завантаження туристичних комплексів зумовлено збільшенням попиту на туристичний продукт підприємств Закарпаття. Тому і надалі варто активізувати інноваційну діяльність у руслі підвищення привабливості краю для туриста й покращання рівня наданих послуг та оптимального використання потужного туристично-рекреаційного потенціалу.

Таблиця 1
 Основні показники роботи готелів та аналогічних засобів розміщування [1].

	1995	2000	2005	2010	2014	2015	2016
Кількість готелів та аналогічних засобів розміщування, од у них	25	39	38	67	229	213	211
номерів, од	1410	1395	1462	2512	4744	4358	4916
одноразова місткість, місць	2606	2839	3152	5380	10160	9466	10658
Обслуговано приїжджих, тис. осіб	x	84,3	99,2	101,5	142,5	166,5	204,4
у т.ч. іноземців	x	9,2	34,5	17,5	10,0	9,3	21,9
Коефіцієнт використання місткості	0,35	0,19	0,34	0,15	0,15	0,18	0,19

Аналіз готельного господарства Закарпаття, як складової рекреаційно-туристичної сфери, в умовах сучасної конкуренції з комфортабельними готельними, рекреаційними закладами сусідніх країн (Словаччина, Угорщина, Польща), свідчить про активність розвитку та підвищення рівня сервісу, в основу якого ставляться бажання та інтереси самого відпочиваючого. За останні три роки значно збільшилася кількість закладів розміщення. У більшості готелів, що знаходяться у власності фізичних осіб спектр додаткових послуг урізноманітнюється, це: лазні, конференц-зали, інтернет-клуби, салони краси, масажні кабінети, тренажерні зали, тенісні корти, більярд, фітнес-центри, кальян-клуби, винний фонтан, солярії, джакузі, казино, прокатні пункти лижного спорядження, власні підйомники, прокатні пункти гірських велосипедів, прогулянки на конях, ловля риби у власних ставках та форельниках, тощо.

Слід зазначити, що активна автоматизація та комп'ютеризація дедалі більше використовується готелями Закарпаття. Зокрема, наше дослідження виявило, що в мережі Інтернет представлені майже всі готелі та інші місця короткотермінового відпочинку, місця в окремих з них можна забронювати в режимі on-line. Переваги новітніх інформаційно-комунікаційних технологій вже успішно оцінили туристичні фірми та готелі Закарпаття. Оскільки наявність Інтернет-сторінки туристичного підприємства сприяє більшій популяризації та рекламі туристично-рекреаційного продукту, а при розвиненій інформаційній інфраструктурі надає широкий спектр послуг щодо віртуального ознайомлення із пропозицією, тим самим підвищуючи сервіс для споживача.

В результаті аналізу інформаційних технологій у туризмі встановлено, що вони переважно розвиваються в наступних напрямках: глобальній мережі Інтернет; локальних комп'ютерних мережах; прикладних програмах автоматизації формування, просування і

реалізації туристичного продукту; локальній автоматизації офісу. Інновації, як правило, встановлюють новий вид діяльності або метод створення речей, що вносять значні удосконалення в порівнянні із старою практикою. Інноваційна активність туристичної організації залежить від розвитку інноваційного підприємництва, подолання опору нововведенням. Тому, для підтримки інноваційної діяльності в сфері туризму необхідно сформувати інноваційну інфраструктуру: галузі економіки, сфери послуг, що становлять комплекс інноваційних, інформаційних, консультаційних, освітніх та інших центрів, інвестиційних, венчурних бірж, які здатні супроводжувати всі етапи інноваційної діяльності.

Враховуючи, що область межує з чотирма країнами Європейського Союзу, інноваційні процеси в туристично-рекреаційній сфері Закарпаття слід скеровувати, на нашу думку, за такими напрямками:

1.Покращення нормативно-правової бази для здійснення діяльності в сфері туризму та рекреації.

2.Формування та підтримка інноваційної інфраструктури Закарпаття шляхом створення інноваційних центрів, інкубаторів інноваційного бізнесу, центрів з маркетингу та PR-технологій, заклади з підготовки кадрів та підвищення кваліфікації тощо.

3.Сприяння залученню інвестицій в ТРК Закарпаття.

4.Створення туристично-рекреаційних кластерів з метою надання конкурентоспроможного продукту.

5.Формування на основі багатих цілющих родовищ мінеральних вод, термальних джерел, соляних шахт, чистого гірського повітря та унікальної природи індустрії СПА-курортів, які сприятимуть оздоровленню населення та раціонально використовуватимуть природні ресурси, розвиток індустрії “Здорового способу життя”.

6.Формування нових можливостей експлуатації історико-архітектурної спадщини для туристичної діяльності (театралізованих виступів, мистецьких заходів тощо).

7.Розвиток сільського та агротуризму на потужній базі сільських садиб, незайнятих трудових ресурсів, самобутньої закарпатської кухні та традиціях ведення домогосподарства. Це дасть можливість, використовуючи наявний потенціал сільських територій, житловий фонд мешканців, надати нові робочі місця, зберегти молодь у селі та покращити інформаційну, транспортну та організаційну інфраструктуру. Ефективний розвиток сільського зеленого туризму сприятиме розширенню нового житлового фонду та спеціалізації й диверсифікації наданих послуг у залежності від наявних ресурсів.

8.Розширення туристичних послуг, організація піших, кінних, велосипедних, водних, гірськолижних, екстремальних видів туризму.

9.Підготовка висококваліфікованих кадрів для діяльності в туристично-рекреаційній сфері, забезпечення безпеки туристам та рекреантам [2,3,4].

Отже, проведене дослідження показало необхідність і в подальшому активізувати інноваційну діяльність у руслі підвищення привабливості краю для туриста й покращання рівня наданих послуг та оптимального використання потужного туристично-рекреаційного потенціалу.

1. За даними Головного управління статистики у Закарпатській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/. 2. Гоблик В.В. Життєздатний економічний розвиток регіону: колективна монографія / В.П. Міклова, В.В. Гоблик, С.В. Сембер, С.С. Слава [та ін.]. – Ужгород, 2009. – 432с. 3. Гоблик В.В. Перспективи розвитку транскордонних кластерів на кордоні України з Європейським Союзом / В.В. Гоблик [Електронний ресурс]// Ефективна економіка, 2013. – №3. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nauka.com.ua>. 4.Гоблик В.В. Формування транскордонних туристичних кластерів як пріоритетний напрям розвитку прикордонних регіонів України /Гоблик В.В.// Економічний форум.- Луцьк, 2015.-№3.-С.117-123.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>